

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ezechielis Spanhemii Dissertationes De Praestantia Et Usu Numismatum Antiquorum

Spanheim, Ezechiel

Amstelodami, 1671

De Legum latarum titulis, Tabellariae &c. in Nummis, ac unde. De aliis Operibus publicis instauratis aut reffectis, Viis, Pontibus, Arcubus. De Legionibus M. Antonii, Nummis ejusdem & Cleopatrae. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12878

Neque enim minus LEGUM latarum memoria, quam Gestis aut Operibus aliis nobilitata illustrium Familiarum insignia deprehendas. Adeo etiam ut inter præcipuos honores Augusto mortuo decretos, ceu *maxime insignes* relatum continuo audiamus, ut LEGUM LATARUM TITULI, *victarum ab eo Gentium vocabula anteferrentur.* Ut proinde haud mirum sit videre adhuc hodie aut in denario Gentis Cassiæ signatam LEGIS TABELLARIÆ memoriam cum litteris A. C. seu ABSOLVO & CONDEMNO, hoc est eadem *Tabellas damnatoriam & absolutoriam*, quarum meminit alicubi Tranquillus; aut in eadem Cassia, a- ^{In Augu-} _{sto.} liam DE SUFFRAGIIS latam à Cassio Longino, cum littera A in Tabella, qua vocem ANTIQVO haud dubitem designari; aut in Cœlia LEGEM PERDUELLIONIS cum Tabella & litteris L. D. seu LIBERO & DAMNO; aut in Porcia LEGEM PROVOCATIONIS ad Populum, à Læca Tribuno Plebis latam cum adscripta ejusdem formula PROVOCO; aut denique LEGEM PAPIAM de peregrinis cum Tabella, in qua PAPI inscripta. Sed operæ pretium erit eosdem præclaros denarios, eo quo illos enarravimus, ordine lectorum oculis uno obtutu inspiciendos dare.

Referri huc etiam possent & altera Tabella, in qua SORS inscripta in Gente Plætoria, & Judicium Vestalium cum alia rursus Tabella in nummo Gentis Cassiæ expressum. Inter Acta scilicet illustrium Romanorum nihil ita proprium aut illustre olim habitum, quam Leges ab iis latæ, quod alicubi docet Tullius, & exemplo Cæsaris firmat; *Nihil tam esse in Actis Cæsaris, quam Leges Cæsaris.* Mox; *Ecquid est quod tam proprium dici possit actum ejus, qui togatus in Rep. cum potestate imperioque versatus sit, quam Lex? Quare acta Gracchi, Leges Sempronii proferentur, quare Sylla, Cornelia.* Hinc etiam Cato in odium Cæsaris legum ab eo latarum cognomen *Juliarum* scilicet, secundum quas tum judicia fiebant, in prætura suppressisse apud Dionem legitur. Haud aliter nempe ac Metello infestos Senatores nomen ejus Legi ab eo latæ detrahere, aliudque inscribere voluisse, idem auctor alicubi testatur. Ad eo nempe gloriosum videbatur, Legem proprio nomine inscriptam promulgasse. Apposite hanc in rem Chrysofomus;

Philip. 1.

L. XXXVII.

L. XXXVI.

xci.

καὶ ζηλώσει τις, καὶ μιμήσεται τὸ πᾶν, πρὸς τὸν ἐξέλε-
 ζόντας ἐξέσει λέγειν οἱ ἐγγονοὶ καὶ οἱ ἐξ' ἐγγόνων, οἳ οὐδεὶς τ' κα-
 λὸν τῶν Νομῶν πρῶτον εἰσήγαγεν, & etiamsi emuletur ali-
 quis ac imitetur hunc morem, habebunt Nepotes ac nepotum
 filii, quod sciscitantibus referant, talem scilicet præclaram
 illam Legem primum intulisse. Ita etiam ut in superiori-
 bus Nummis impletum videre licet opportunum Scri-
 ptoris dignitate & meritis ætate nostra haud incelebris
 monitum, quod in civilis prudentiæ plena Henrici VII.
 Anglorum Regis Historia consignatum reliquit; Præ-
 cipue vero (nostro quidem iudicio) hoc ipsum optimis Historia
 Scriptoribus desit, quod scilicet non satis crebro summarie re-
 ferant Leges maxime memorabiles, quæ temporibus, de qui-
 bus scripserint, perlatæ sunt; cum sint Leges Acta Pacis prin-
 cipalia. Etsi enim in voluminibus Legum ipsarum maxima
 ex parte reperiri soleant, nequiquam tamen hoc tam bene in-
 format iudicium Regum & Consiliariorum & virorum civi-
 lium, quam si videant eas descriptas, & veluti DEPI-
 CTAS in Tabulis Temporum. Inter publica autem Ope-
 ra, à quibus instructis olim vel instauratis quæsti etiam
 Tituli & Familiæ decora, VIÆ, PONTES, AQUA-
 DUCTUS haud postremum sibi locum vindicarunt, ut
 sequentis temporibus liquet etiamnum ex Constitutio-
 ne Arcadii in Codice Theodosiano; Quoniam VIAS, Lib. 36. O-
 PONTES, per quos itinera celebrantur, atque AQUA- Per. Publ.
 DUCTUS, Muros quinetiam iuvare provisus temporibus oportere signasti. Alibi autem, Absit ut nos Instructionem VIÆ Lib. 6. de
 publicæ & PONTIUM, stratarumque operam titulis Ma- Itin. Mu-
 gnorum Principum dedicatam inter sordida munera numere- niend.
 mus. Unde non mirum in aliquot denariis Gentis Vi-
 nicie expressam Columnam cum memoria VIARUM
 ab Augusto MUNITARUM, nempe QUOD V.
 M. S. aut QUOD VIÆ MUN. SUNT. Proprium
 mud Dddd 3 nempe

Hom il.
 XLIX. pag.
 322. Tom.

Verulamius
 Baco.

Lib. 36. O-
 Per. Publ.

Lib. 6. de
 Itin. Mu-
 niend.

nempe hic *Muniendi* vocabulum frequens eo sensu apud Tullium, Livium, Suetonium, aliosque, sicut & *Viarum Munitio*, unde in Codice Theodosiano Titulus *de Itinere Muniendo*. Sic PONTEM è sublicio à Lepido Quæstore lapideum factum exprimit etiamnum denarius Gentis Æmiliæ. Celebrem vero ductum AQUÆ MARCIÆ, à quodam Philippo Gentis Marcia erectum, ostendit ejusdem denarius cum inscrip-
 PHILIPPUS AQUA MR. Meminit vero illius præter scriptores rerum Romanarum Arrianus, qui Aquam Marciam non deterio-rem Aqua Dines alicubi pronuntiat. Ita Hadrianum Aquarum ductus infinitos, seu
 Orat. xxv. *ἀεὶ ἵες ποταμὸς*, ut eleganter eos vocat Gregorius Theologus, suo nomine nuncupasse auctor in ejus vita Spartianus. Quibus inferere liceat expressam AQUÆ CLAUDIÆ memoriam in singulari Nummo ejusdem Claudii, quem apud Abbatem Bracesium una, ut meministi, inspectum præclaro ejusdem Viri beneficio hic vulgamus, & de quo integrum sit penes diligentes antiquarios judicium.

Eundem videas ab Occone descriptum, ac inter rarissimos Nummos adnumeratum. Mitto varia adhuc & illustria Quiritium vestrorum gesta, ut Aretam Arabum

bum Regem à M. Scauro pulsum, in cuius rei memoriam REX ARETAS cum Camelo in ejusdem denario expressus, supra à nobis alia occasione adlato. Mansit autem illud nomen ARETÆ familiare in eo tractu, unde apud Procopium legas Alamundanum quendam Saracenum Arctæ filium Veneri immolasse; alibi, Archam (sicut ibi scribitur) Regem Arabum à Justiniano constitutum. LIBERTATIS nomen & insigne, Pugiones, Pileum, EID. MARTIAS non in Bruti solum, aut Cassii, aut Lentuli Spinteris, sed Plætorii etiam Nummis reperies; ut hinc facile istum conjuratis adnumereres, & quasitam ab iis omnibus hanc importuni facinoris vel gloriam vel tesseram cernas. Nonne vero in scenam rursus M. ANTONIUM prodire fatearis; ita amore ejus, imperia, victorias, fœdera, res mari ac terræ in Europa ac in Oriente contra Parthos, Armenios aliosque gestas, insignia Deorum adsumpta, totam denique hominis histrioniam tot superstites illius Nummi ponunt in conspectu? LEGIONES certe ejusdem in Fœdere Mutinensi ad XLIII adscendisse narrat Appianus, post Philipensem autem victoriam ad XXVIII reductas. At enim XXV continua serie ad XXXIII eadem interrupta, distincta totidem hujus Antonii Numismata repræsentant. Tradunt etiam ignota aliunde quarundam Legionum nomina; qualia XIV ANTIQUA; XVII CLASSICA; XVIII LIBYCA; sicut ex earundem Legionum numero QUINTA occurrit à Vespasiano restituta, SEXTA autem à M. Aurelio & L. Vero. Nummos vero ab eodem Antonio cum Cleopatrarum effigie, percussos Anagninæ observabam non ita pridem apud Servium, qui ad illud Poëtæ, *quod dives Anagnia possit*, notat; *dives Anagnia aut fertilis aut adludit ad historiam. Nam Antonius*

Bell. Perf.
l. 11. c. 28.

Ibid. c. 12.

Bell. Civil.
l. v.IND. M.
l. 61.

tonius

tonius Augusti sorore contempta, postquam Cleopatram duxit uxorem, MONE TAM ejus nomine in Anagnia civitate jussit fieri. Rarissimus autem nummus æreus, qui hinc caput fratris Lucii, nempe L. ANTONIUS, illinc Marci continet cum litteris M. ANTONIUS, qualem una vidimus apud illustre Matronarum decus Feliciam Rondanini. Rara præterea ipsius Antonii cum illa Augusti sorore seu Octavia conjuge effigies, de qua mox ad historiam Augustarum. Quid commemorem jam VOTA pro salute ipsius AUGUSTI communi omnium Ordinum consensu suscepta, & ejus rei causa luculenta certe ac digna quæ proderetur ad posterorum memoriam. *Quod nempe Per Eum Resp. In Ampliori Atque Tranquilliori Statu Esset?* SELLAM CURULEM apud Romanos cum impositi Corona, in Ludis ac Theatris absentibus etiam aut mortuis positam, ut eximium aliquod honoris insigne, notarunt jam eruditi, & non semel auctores antiqui meminere. Præter Livium vero aut Dionem, ex quibus hunc morem ad Tacitum illustravit Lipsius & ad Suetonium Casaubonus, clarissima illius rei argumenta veteres Nummi etiamnum suppeditant. Hinc in denariis Gentis Juliae Sella Curulis spectatur cum Corona superimposita, sicut in altero quoque nummo Gentis Lolliae.

Ecl. Civil.
lib. 1.

Quem morem viderat quoque juxta Lipsium Fulvius, ac præter Dionem adnotavit jam olim Appianus. Origo autem ejusdem profecta cum ex honore *sedes* in Thea-

Lib. viii. neis sellis impositæ, ut me docuit Polybius. Neque vero id apud Romanos solum, sed apud Græcos etiam & Barbaros usitatum videas in iis, quæ in Alexandri funere observat Curtius, *Tunc Perdicas Regia sella in conspectum vulgi data, in qua Diadema Vestisque Alexandri cum armis erant, Annulum sibi pridie traditum à Rege in eadem sede posuit.* Immo quod ferme præteriissem, similis honor sellæ Curulis habitus jam olim Manio Valerio Dictatori, ut diserte auctor est Livius, ne eundem sub Julio Dictatore itidem, qualis signatur in nummo paullo ante expresso, repertum credas; *super solitos honores locus in Circo ipsi posterisque ad spectaculum datus, SELLA in eo CURULIS posita.* Cæterum de sellis Curulibus eorumque usu plura qui volet, adeat de sellis Veterum Parergon, quod nuper edidit ad Marmor Pifanum vir elegantis eruditionis ac industriæ Valerius Chimentelli.

